

פרוטוקול מספר 28/א
מישיבת הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג', ט"ז באב תשט"ז - 24.7.56
בשעה 08.30

משתתפים:

- י. ריפתין - הי"ד
- י. ישעיהו
- ח. לנדאן
- א. עבאס
- ש. פרלשטיין
- י. שופמן

מזמנים:

- י. רוקח - חבר הכנסת
- מר ט. שושני - ס.מ. ראש עיריית תל-אביב
- מר ארליך - עיריית תל-אביב
- מר גוז'ני - עיריית תל-אביב
- מר נוימן - מינהל המים, משרד החקלאות
- מר ס. קנטור - " " " "
- מר לוינזון - " " " "
- מר וינר - מנהל תכנון המים לישראל
- מר קריב - "מקורות"
- מר אברזי - משרד הפנים

לסעיף

1

בסדר-

היום

סדר-היום:

1. בעיית המים בתל-אביב
2. ש ו נ ו ת:
 - א) בעיית ההאזנה
 - ב) בעיית השטפונות
 - ג) חבר עיריית נצרת זיאל

הי"ד י. ריפתין:

פותח את הישיבה.

בעיית המים בת"א הועברה אלינו ע"י הכנסת עפ"י הצעות לסדר-היום של חברי הכנסת ריפתין, ארם, רוקח, סנה, ובהסכמת שר הפנים. שר הפנים הודיע לי אתמול שיתקשה להופיע לישיבת היום, אבל לא יכולתי לדחות את הישיבה משום שזהו השבוע האחרון לעבודת הכנסת לפני הפגרה.

היתה דאגה כללית בכנסת בנוגע לבעיית המים בתל-אביב, והושמעה דרישה לתכנון ולביצוע מהיר בענין זה. בתחילה היה רושם סביב ענין זה יש מחלוקת. אמ"כ התברר שהענין הולך ומסתדר נגין סביבו מחלוקת עקרונית. בסוף הישיבה של היום עלינו לקבל, לדעתי, החלטה הספצינית ששמענו בסיפוק שהמו"ט מתנהל בצורה קונסטרוקטיבית, ונביע משאלה לסיומו ללא דיחוי.

י. רוקח:

כשהייתי שר הפנים באנו לידי הסכם בין תה"ל, "מקורות" והעירייה, להזמין את המכונות הדרושות. למטרה זו הוקצבו כמה מאות אלפי דולרים מכספי השילומים, לשם הזמנת המשאבות הצריכות להפעיל את הקו המוביל לתל-אביב. לאחר מכן הבעיה הייתה פנימית, ורציתי לשאול: מה קרה בינתיים שהענין טרם סודר?

ישיבת ועדת הפנים
24.7.45

ח. לגדאן

היא טוענת שהיא מצידה מפעילה את שלה, את כל החיבורים מהקו הישר. השאלה היא בנוגע לקטע הראשי שהוא גם קו ירקון-נגב, והיה רצוי שנשמע משהו בענין זה.

היו"ר י. ריפתין:

אותי מעניין יותר הצד הטעשי: האם יש בטחון שהעבודה לא תעוכב מצד כלשהו, והאם אפשר לקבוע לוח-זמנים פחות או יותר מדוייק לביצוע העבודה?

סר אברזי:

שר הפנים ביקש למסור את הדברים הבאים: השר ראה כתובת-כבוד לעצמו כלפי ועדה של הכנסת להשתתף בכל האפשר בכל הישיבות בהן נדונים עניינים הנוגעים למשרד הפנים. בבעיית הטיס בתל-אביב לא ייתכן, לדעתו, לדון בוועדת הפנים שלא בנוכחותו. הישיבה שהיתה צריכה לדון בבעיה זו אשר הועברה ע"י שליאת הכנסת לוועדת הפנים לפי הצעת שר הפנים, נקבעה לשבוע הקודם, ונדחתה בדגה האחרון ע"י יו"ר הוועדה לפי בקשתו של ס"ס ראש עיריית תל-אביב סר שושני. השבוע הוא האחרון במושב זה של הכנסת לפני התפזרותה לפגרה. השר הודיע אתמול ליו"ר ועדת הפנים סר ריפתין שלרגל דיון בוועדת חוץ ובטחון באותו זמן טעס בחוק השמירה אשר תקפו פג ב-26 ביולי, ונלגל במתקניסוח בוועדת המשנה של ועדת הכספים שלחוק המלוח המסותפים לרשויות המקומיות, החייב לקבל את אישורה של הכנסת עד הפגרה, אין באפשרותו להיות נוכח בשעה וביום זה בישיבה. הוא ביקש לדחותה לשבוע. הענין לא יסתיים בישיבה אחת בלאו הכי וידרוש ישיבת הוועדה בזמן הפגרה ספילא. הענין אינו דורש גם הגשת סיכום עד לגמר המושב הזה של הכנסת. השר הופתע מסירובו של היו"ר לדחות את הישיבה לימים מספר, וכבקש את שליחת חברי הוועדה והסוזמנים על שנגלץ להיעדר מהדיון בשאלה זו.

היו"ר י. ריפתין:

אני מחשיב מאד את טאטצין של שר הפנים להשתתף בישיבות הוועדה, ואני סבור שהשר נותן בכך דוגמא יפה ליתר השרים. הוא משתף פעולה בצורה יפה מאד עם הוועדה. יחד עם זה לא נראית אפשרות לדחות את הישיבה, טעום שהכנסת יוצאת לפגה וכמה מן החברים הודיעו לי שהם קבעו לעצמם תכניות נארות, ואין כל בטחון שאפשר יהיה לכנס את הוועדה בשבוע שאחרי סיום עבודתה של הכנסת. בשבוע שעבר דחיתי לא את הישיבה אלא את הסעיף הסיווד הזה טעום ששר שושני ביקש לדחות זאת טעעסי בריאות, אבל ועדת הפנים דנה באותה ישיבה בחוק השטות, ואף התחייבה לחזור ולהצביע בסעיפים שהשר ירצה בהתבעה חוזרת בהם.

סר וינר:

קשה היום לקבוע אם יש באמת טכטוך או לא, כי הסו"ס עם מקורות עדיין לא התחיל. אולם לפני שבוע שמעתי מפיו של סר שושני את סיכום החלטת העיר. הסיכום הזה טראה, לפי דעתי, סיכויים לסייום הסו"ס. אני חושב שאפשר יהיה להתגבר על כל הקשיים הנראים לעין.

הקשיים שהיו: שותפות של גוש דן באותו חלק של מפעל הירקון-נגב הצריך לשרת את גוש דן ואת העיר תל-אביב למשך מספר שנים. גם "מקורות" וגם שר הפנים טענו שיהיה קושי לבצע שותפות של גוש אחד של צרכנים במפעל ארצי. אי-אפשר להפריד בין קו אחד לשני. גם חלק מן התחנות הן שותפות, ונוסף לכך בתכניותינו ל-4-5 שנים, שנג קווי הירקון הם גם חלק מקו הירדן, והם יחידה אחת. טעום כך אנו חושבים את שני קווי הירקון לחלק של מפעל ארצי להספקת מים לארץ כולה, והיה קשה מאד מבחינה טכנית ויורידית להפריד קטעים מהמפעל הארצי ולוטר שעבורם צריך לעשות שותפות. אינני יודע כיצד אפשר לבצע זאת טעעשית.

אני מבין סר שושני שהבעיה הזאת איננה קיימת עוד, שהעיריה סיכמה שהיא טוכנה לוותר על שותפות בבעלות בקטע של מפעל הירקון אשר יספק את העיר. חלק הרשת אשר יספק את תל-אביב עצמה ואשר אינו קשור עם המפעל הארצי יהיה בבעלותו של גוש דן ובאדמיניסטרציה שלו.

נשארה אפוא רק בעיה אחת: בעיית השותפות במפעל, ואני מאמין שהיא תיפתר. יש אפשרות טעעשת למצוא הסדר אשר יבטיח לתל-אביב את כל השיתוף הדרוש לה טעעשית להפעלת המתקנים ובקביעת מחירי הטיס, ולפי דעתו של סר שושני וגם לפי דעתי יש סיכויים טובים לטו"ס, אם כי הוא טרם התחיל.

מר וינר:

רקע התכנית, ולמה בכלל דרושה התכנית
טהירקון: - ידוע לכל שכבר לני 10-12 שנה התחילה הטלאת מי-התהום
באזור תל-אביב באזור זה מוצאים פי שלושה מים טשניתן להוציאו בשנים
הראשונות של ההגזמה בשאיבה לא היתה הבעיה חריפה כל-כך, היות ורוב
הביוב חזר למי-התהום וההוצאה נטו היתה קטנה יחסית. עם גידול העיר
וגידול השאיבה מצד אחד, ועם הרחבת טפעל הביוב והוצאת מי-הביוב לים
באופן שיטתי מצד שני, גדלה הכמות נטו שתל-אביב הוציאה ממי-התהום,
והגיעה עד ליותר מ-300% ממה שניתן להוציא. המצב היה ברור כבר לפני
10-12 שנה. מר אפשטיין, מנהל טפעל המים של אז, הצביע כבר על כל הסכנות
הללו.

אחרי טלאת השחרור ניסתה תל-אביב לפתור את
הבעיות. היא שכרה מהנדס-יועץ שערך תכנית אשר לפי דעתנו היום לא היתה
טוצלחת. גם לאחר השינויים שהוכנסו בתכנית זו לאור הביקורת של מהנדסים
בארץ שהיו אז חברים בוועדה הבינטשרדית להספקת מים לעיר אנו חושבים
את התכנית הזו ללא-טוצלחת, היות והיתה מבוססת שוב על מי-תהום באזור
צפונה לתל-אביב, וזרחה ודרושה לה. כבר אז טענו שאי-אפשר להגדיר אזור
כאזור טוגן במי-תהום מבלי שנגדיר כאזור טוגן את כל ההינטרלנד שלו.

תל-אביב בצעה חלק מן התכנית הזאת, ולטולנו
רק חלק. אילו היתה משקיעה עוד טיליונים ביתר חלקיה של התכנית היו כספים
רבים הולכים לאיבוד. רובן המכריע של ההשקעות שנעשו בטפעל המים עצם
דרושות גם לטה שנקבע בתכנית היום. אבל ברור שהפתרון לתל-אביב צריך
לבוט טהירקון ואילו על מי-התהום של תל-אביב עצמה אין לסמוך. בכל האזור
אין עוד מקום שטנו אפשר להוציא מי-תהום נוספים.

ההצעה הראשונה שתה'ל עיבד עבור העיר לפני
שנתיים היתה: טפעל מים עצמאי טהירקון לעיר, תחנת שאיבה בטעיינות ראש-
העין, קו 48 אינץ' עצמאי עד לבריכות המרכזיות של האזור, וטמם היתה
תל-אביב צריכה לרדת בקו שלה לתוך העיר. טייטנו את התכניות הכלליות
הללו וקיבלנו הצעות למשאבות, ואלו טוכנות להזמנה.

בינתיים לא התקדם העניין הטעשי, בעיות
הטיטון. בטטך הזמן. בטתיים הקו הראשון של הירקון, ולפני תקציב
השנה הזאת הוחלט להתחיל בהקמת קו ירקון שני. קו הירקון השני בשנה
הקרובה גם הוא לזרם ממי הירקון. בירקון יש די מים כדי להזין את שני
קווי הירקון. אבל אם הוחלט שתל-אביב ואזור דן צריכות לקבל כרבע ממי
הירקון - הרי ברור שהחלק השני שהוא דרוסה מתל-אביב יזרם לנגב חצי ריק,
וזאת אנו מביאים בחשבון.

היות והרגשנו שאיחוד שני הטפעלים יביא
לעייכות בניצוץ הקו השני שבו אנו. מתחילים, עיבדנו הצעה לפיה אנו
טאחדים את הפונקציות של קו הירקון השני עם אלו של טפעל המים לתל-אביב. כי
לכל אורך הירקון עד לגבולות אזור דן יש שני קווים מקבילים, טטעיינות
הירקון ועד לעיר. קו אחד, הקו לעיר, היה זרם טלא, אילו הקו השני,
לנגב, היה זרם חצי ריק. היה יוצא שמדינת-ישראל משקיעה טיליוני לירות
כדי להקים שני טפעלים מקבילים, בו בזמן שהאחד מהם היה יכול לטלא את כל
הפונקציות הדרושות גם לעיר וגם לנגב.

אז בא תה'ל בהצעה לעיר לטטל לשים הקרובות
את הטפעל העצמאי והציע לפחד את הטעיינות, קו אחד טטעיינות הירקון,
אותו קוטר של 70 צול, ועד לנקודה ט'ל העיר. אנו חושב שכבר בהצעה הראשונה
כל חברי הנהלת העיר קיבלו עקרונות את ההצעה טבחינה הנוטית, והוחלט שזהו
הפתרון הטוב למדינת-ישראל לטטל לתל-אביב. כבר אז הועטדה השאלה של
שיתוף העיר, ורוב חברי הנהלה חיוו את דעתם שיש למצוא לכך פתרון.

לפי התכנית להצעה זו יש יתרונות נוספים, פרט לכך שיש
קו אחד. ראשית: לוח זמנים. המים יישאבו טטעיינות הירקון לנגב. חלק
עבור דרך הקו לעיר, לטרכוז. הקו הוא די גדול, תואמת המים ילכו
לנגב. מן הבריכה הטוכזית תחלק עיריית תל-אביב את המים לשטח שלה, ויתר
העיריות יחלקו זאת לשטחם שלהן. כיום לא קיים הצינור של 48; זאת היתה
התכנית הראשונה, וגם נשארה בגדר של תכנית, אנו לא נבנה שום דבר.

טר וינר:

אשר ללוח הזמנים: - לוח הזמנים של שנת התקציב השוטפת של "מקורות" כלולה הקמת קטע מסויים של קו הירקון. עם הופעת הבעיה הדחופה של תל-אביב החליטה "מקורות" לעשות את הקו בתל-אביב יותר צפוני. הכל סוכן כדי שקו זה יסתיים עד הקיץ הבא. נוסף לכך הבעיה הנוצרת היא תחנת שאיבה חדושת לפחות שנתיים טן ההחלטה ועד להפעלה, נעם הציוד סחור, הזמנה, הרכבה וכו', במקרה של מפעל אחד אנו יכולים לנצל את היחידות הדורביות של קו הירקון הראשון הקיים כבר, כדי שפעל באופן ישיר לשם מיצוי הירקון. ניתחיל בבדיקות העיר, ובנתיים אפשר לוותר על הפעלת תחנה שניה. בכיוון זה הסלצנו לפני "מקורות", והיא הסכימה לקבל על עצמה התחייבות כתאריך אחרון את האחד באוגוסט בשנה הבאה, אם כי תעשה מאמצים להקדים את הסועד, כדי לספק כמות ניכרת של טים ממעיינות הירקון דרך התחנה הראשונה של הירקון אשר הופעלה השנה חלקית, עד לבדיקות המרכזיות של תל-אביב, ומשם לכל חלקי העיר וגם לערים האחרות. זהו יתרון של לפחות שנה או שנה וחצי. כטוב, אין זה משחרר את "מקורות" מהתחיל מיד להזמין ציוד לתאונת שאיבה סופית גם לקו נגב וגם לתל-אביב, להפעלה ל-1958. אבל זה פותר את הבעיות של 1957.

הערכנו שע"י שילוב מפעל הנגב והמפעל העירוני אנו חוסכים למדינה 4,7 מיליון ל"י לפחות ל-5-6 שנים. עם בוא מי הירדן נרצה לנצל את קו הירקון-נגב כולו לנגב, ואז נזרים את מי הירדן לתוך הקו השבי של הירקון.

בשלב זה קיימות שתי אפשרויות: או שתל-אביב תאטר אז: אעשה לי מפעל-טים עצמאי ואני רוצה להיות בעל-הבית מהמקור ועד לצרכן, או שתאטר: אני טעדיפה להמשיך בשותפות, ואז תוכל להסתפק במחצית ההשקעה הדרושה למפעל העצמאי. אז אפשר יהיה לעשות שילוב נוסף שיהיה קשור גם עם מפעל הירקון וגם עם מפעל הירדן ובכל זאת יחסוך עוד כסף כי לא יהיה דרוש קו כפול ממעיינות הירקון ועד לגבול בני-ברק. צריך יהיה להכפיל את הקו רק הבני-ברק ועד לבדיקות. אבל אלו הן בעיות לעתיד.

ודאי הוא שלמספר שנים, לפחות לשש שנים, אנו חוסכים השקעה של 4,5 מיליון לירות. נוסף לכך יש יתרונות גם לתל-אביב. כי היא תהיה חלק ממפעל גדול יותר בניצול טלא יותר טן היום הראשון. אני חושב שיש בכך יתרונות במחיר הטים לתל-אביב. מחיר הטים של מפעל עצמאי לפי טבע הדברים יהיה יותר יקר. יש גם יתרון מסויים למפעל הנגב, ע"כ שחלק טן הטים הצפוניים יהיה מנוצל באופן טלא. אני חושב אפוא שהשילוב הזה הוא לטובת כל הצדדים, אין הוא לרעת איש, גם לא לרעת העיר. אינני יכול לראות צד אחד בו תסבול העיר. השילוב הזה גם מקדים את אספקת הטים לגוש תל-אביב לפחות בשנה אחת.

אשר לשלבים: - אנו מציעים להניח את הקו של 70 צול, שהוא חלק ממפעל הירקון, הואל בספטמבר, כדי שהצינור ביובל-גד יהיה סוכן לפעולה עד יולי-אוגוסט בשנה הבאה, ולהפעיל את המפעל לתחנת ראש-העין הקיימת. כבר כרגע, לאחר הסלצתו של טר שושני, אנו מוזמנים מברטניה את כל הציוד הדרוש לתחנת השאיבה הסופית שתעמוד על-יד בני-ברק גם בשביל מפעל הנגב וגם בשביל המפעל העירוני. בצורה זו נוכל לספק לעיריית תל-אביב חלק ניכר ממה שדרוש לה היום. בהסדר הזמני בראש-העין נוכל לשאוב בוודאות ובאחריות מאה אלף קוב ליטמה, שהם 35 מיליון קוב לשנה, ומבלי שתהיה לנו אחריות ציבורית - עוד כ-50-60 אלף קוב ליטמה. הנחת שיחידה אחת מהיחידות של ראש העין צריכה תמיד להשאיר כרזובה. כל זמן שיחידות אחרות פועלות - והן תפעלנה, לפי מיטב הכרתי - נספק לתל-אביב 150 אלף קוב. ביום שיהיה לנו תיקון באחת היחידות - נצטרך להקטיף את הכמות למאה-אלף קוב ליטמה. באופן טעשי אני חושב שכבר בשנה הראשונה נוכל לספק לתל-אביב בקצב של 45 מיליון קוב לשנה.

תוך 1958, כשנפעיל את תחנת השאיבה השניה, נוכל להגיע לכל הכמות שמינהל הטים יקבע סגביעה לגוש דן. לנו אין כל קשר בקביעה זו. הצריכה השוטפת היא 150 אלף קוב ליטמה. ברוב ימי השנה נוכל לספק הכל. אלא שאנו צריכים להשאיר לעצמנו רזרבה מסויימת עד שנפעיל את התחנה השניה שהצינור שלה יגיע בסוף 1957. ביולי-אוגוסט 1957 נוכל להפעיל גם את התחנה השניה ואז לא נהיה מוגבלים עוד בכמות ונוכל לספק לגוש דן את כל הכמות שמינהל הטים יקבע עבורו.

סד ויבר:

לשילוב של מפעל אספקת המים לעיר מהירקון עם מפעל אספקת המים מהבארות יש יתרונות ארציים נוספים. מנתנו מבחינה הידרולוגית: להטוין בניצול הבארות של גוש דן במידה שיותר. כלומר: להקטין את הוצאת מי-התהום בערך לשליש מההיקף הנוכחי. המספר המזוייק ייקבע במשך הזמן. נתחיל בשליש. אם נראה לפי התוצאות שהדבר מוצדק נמסין בכך. הכמות שנמסין להוציא ממי-התהום בשביל גוש דן אנו מציעים לא להוציאה בטווח כל ימי השנה בצורה שווה, אלא לפי צרכי משק המים ביחוד בדרום הארץ. בקיץ זרימת הירקון היא קטנה, והצורך בהשקאה הוא גדול. באותה עונה יש לנו שיא של צריכה ושפל של אספקה מהירקון אנו מציעים להפעיל עד כמה שיותר מבחינה הידרולוגית את בארות אזור דן בטכסיטום, כלומר: פאזקעת חדשי הקיץ לשאוב טכל באר שיותר לשאוב טטנה ולהוציא את רוב המים מהתהום באותם חדשי הקיץ. ובחשוי החורף, כשהירקון שופע מים וצריכת ההסקיה קטנה - אנו מציעים להקטין את השאיבה ממי-התהום לטיביטום האפשרי מבחינת אזורי האספקה ומבחינה הידרולוגית, ולהזרים את רוב המים שאנו רוצים לתת לאזור גוש דן מסקור הירקון, דוקא בחודשי החורף. ע"י שילוב זה כלבר אנו חושבים שבטאון הארצי של הוצאות והסקעות עבור מים נוכל לחסוך סכומים ניכרים עבור אגירת מים. וזו אינה רק השקעה גדולה אלא יש גם טיכון מסויים בטיכוי ההצלחה. שילוב הפעולות של קיץ וחורף, מי-תהום וירקון, טטלא את כל הפונקציות של אגירת מים באופן בלתי-ישיד. אחת היינו צריכים לעשות אגירה גדולה ויקרה טאד וקטנה בהפסדים, והיינו צריכים טז לטפק את המים באופן שווה בטווח כל השנה מהירקון לעיר. רק ע"י שילוב זה אפשר לחסוך כמה מיליונים לירות באגירה ולקבל אותן תוצאות בדיוק טבלי טאף אחד מהאזורים יטבול.

בהמשך הזמן נוכל גם להגיע לשילוב יתר, כשיגיעו עודפי מים גדולים יותר, בעיקר כשיגיעו מי הירדן. מולי לאחר שהמפעל הזה יהיה טוכן נוכל להחזיר מים מהבארות, ביחוד בחודשים שהמים הם בקיים, לתוך מי-התהום, ולנסות להעלות את מי-התהום באופן הדרגתי לסמדים שהיו פעם. אם נוכל להגיע לטצב כזה - רק קצב הפיתוח יוכל לומר.

פעולה חלקית נעשית גם בצורה שיגרתית

כדי לאגור מים מהחורף לקיץ.

גורם נוסף הנראה לי חשוב עבור גוש דן רבתי בעל 600 אלף התושבים: במפעל הטסולב תהיה תל-אביב קטונה לשלושה סקורות גדולות: מי-תהום, הירקון, הירדן. לכך יש חשיבות טכרעת מבחינה אחת: בטקרה של שנים שחונות. גם זרימת הירקון תוכל לרדת, וגם מי-התהום. וטז, אלמלא היתה תל-אביב קטונה גם למפעל השלישי, היתה צריכה לטבול בשנים כאלו, והכוונה לא רק לחקלאים בנגב. למפעל הירדן יש יתרון אחד עצום: הוא בנוי על אגירה של שנים רבות. אפילו 4-5 שנים שחונות אינן צריכות לשנות את כושר הזרימה של מי הירדן, היות שהוא קטור עם הכנרת, אגירה היכולה להשוות את כל השנים השחונות שהיו לנו בהסטוריה - וכל הישוב הנדסי במים בנוי על השנים השחונות שהיו לנו בהסטוריה. לפי תכניתנו יטפק מפעל הירדן כמות מים גם בטקרים של מספר שנים שחונות. ולכן לא תרד כמות המים ממפעל הירדן גם בשנים כאלו, ותוכל להסלים את מה שיחסר לבוש דן מהירקון ומהבארות, וגוש דן צורך כיום 86 מיליון קוב, כמות אשר תגדל עד לטאה מיליון. אפילו יוכנסו טורדי-מים ויועלה מחיר המים - יחסוך כל זה בצריכה רק לזמן קצר, כי עובדה היא שתצרוכת החסטל ותצרוכת המים גדלים לגולגולת טטנה לשנה, תצרוכתם של כל המצרכים הבטיסיים גדלה טטנה לשנה לראש, ולא נוכל להקטין את תצרוכת המים. אלא זטבית ע"י טורדי-מים והעלאת המחיר. ועל כן, לצרכן זה של טאה מיליון קוב, טידור זה לשנים שחונות הוא חשוב ביותר, וחשוב טאד שתהיה רזרבה הקטורה לטיטה חפטיית מהטככות טזג-האזיר.

סד שושני:

עיריית תל-אביב החליטה לבצע את המפעל הזה של המים כדי לקדם את תוטטת המים הדרושה לה, ולהתחיל כבר עכשיו, ע"י הבאתם ממעיינות ראש-העין. ע"כ תקבל תל-אביב תוך שנתים תוטפת של 45 מיליון קוב, טתוך טחטנה טעוד 15 מיליון יקבל האזור: פתח-תקווה, רמת-גן, בני-ברק ונגעתיים. היות ויש לנו שותפות בטיטרט הזה, וגם "סקורות" מעוניינת לקבל את המים ולהעבירם לנגב, החלטנו להיכנס עם "סקורות" בשותפות בחלק שאינו שייך לאזור, על הפעלת המפעל הזה. כלומר: בכל הפעלת התהליך של המים עד הבאתם לגבול בני-ברק, בכל ההוצאות הללו תהיה שותפות. מבני-ברק בחלק את המים, נקבל אותם ונהיה הבעלים עליהם. כשאני אומר "אנו", כוונתי לעיריית תל-אביב ולסקורות האחרים שטנפתי, כי עיריית תל-אביב לקחה עליה את היזמה

שיבת ועדת הפנים
24.7.56

מר שושני:

בענין זה, ואנו מייסדים איגוד ערים לצרכי המים, לחלוקה בין הערים וגם השתתפות בחלק המשותף שבני-ברק ועד הטעיינות. אבל חושב שתוך שבוע על עשרה ימים אוכל להגיש לשר הפנים את תקנות האיגוד הזה, כדוגמת האיגוד לצרכי ביוב, לשם פעולות משותפות.

ביהלנו שיחות גם עם אנשי "מקורות" וקיבלנו הסכמה לגישה זו, לפיה תבנה "מקורות" את הצינור הטוביל מהטעיינות עד בני-ברק. השאלה מה יהיה עם הצינור אח"כ, בבעלות מי הוא יהיה, תיפתר כשתיפתר השאלה הכללית של הפוליטיקה של המים. לעת-עתה תבנה "מקורות" את הצינור, והעברת המים דרך הצינור הזה תיעשה במשותף, והוצאות הריבית והבלאי של הצינור ייזקפו על סחיר המים שהאזור יצטרך לשלם.

התחלנו כבר באותן פעולות רשמיות שיש לעשות כדי להתחיל בעבודה מיד. הכרזנו על חלק של התכנית שני מכרזים. כל התכנית של תל-אביב צריכה לעלות בערך 3 מיליון לירות, וכבר הכרזנו על כמיליון ו-100 אלף לירות, וב-2 באוגוסט וב-10 באוגוסט יסתים פועד המכרזים. נוסף לכך באנו בדברים עם יובל-גד, ובאנו לכלל הסכם על כך שהם יספקו לנו צינורות בטוביל שני המכרזים הללו, בסך-הכל כ-400 אלף ל"י. יובל-גד מתחייב תוך 19 יום סיום ההזמנה להטציא לנו את הצינורות, באורך של כ-3,5 ק"מ. כלומר: ב-2 באוגוסט, כשמועד המכרז יסתים, נוכל לתת כבר ליובל-גד הוראה להתחיל בעבודה, ותוך חודש ימים נפתח את המכרז, ובקש את אישורו הסהיר של שר הפנים ונוכל להתחיל בעבודה. מר ויבר אומר שעד סוף אוגוסט יהיו מים בתל-אביב, כלומר: עד בקודה מסוימת בתל-אביב, כי לא כל הקווים של חלוקת המים יהיו מוכנים, ואת השאר נצטרך עוד לבנות בטשך השנה השניה. הבריכה בארלוזורוב כלולה בתכנית. בריכת מים לפי הערכתנו עולה כ-450 אלף ל"י. בתחילה היתה תכנית ש"מקורות" תביא את המים עד לבריכה, ומשם צריך יהיה להעלות את המים במשאבה. אנשי "מקורות" חושבים שבאזור זמני אפשר יהיה עכשיו להיטבע מכך, וע"י הלחץ של הגרביטציה יוכלו להעלות את המים לבריכות. עכ"פ בתכנית הכנסנו את הבריכה. כל זה צריך לעלות בערך 3,200,000 ל"י.

מקורות המיומן שלנו: - כידוע, הממשלה אישרה אמיסיה לשלטון המקומי בסך 15 מיליון ל"י, מהם יש לתל-אביב כ-5 מיליון. אנו חושבים להשתמש בכסף הזה בחלקו המכריע לטיח ולביוב, תוספת של ביוב על הביוב העירוני ואולי עוד קצת כסף לבתי-ספר. כלומר: כשני מיליון ל"י אנו חושבים להקציב לצרכי מים, מתוך 5-4,5 מיליון שיוקצבו לנו מהאמיסיה לתכנית המים, כפי שאמרת, ודושים יהיו כ-3,2 מיליון. בטשך שנתיים נוכל להכניס אולי משהו בתקציב השנה הבאה או בקרדיטים של קבלנים. עכ"פ, ברבע שיוצאת האמיסיה הדבר הוא בגדר אפשרות. יש לנו שתי שנות תקציב, חלק נכסה מהתקציב הרגיל ומהתקציב הבלתי-רגיל, כי גם השנה נשקיע לכריית בארות 400 אלף לירות, וחלק - קרדיט של קבלנים, קרדיט רגיל שנוכל להסתדר בו.

פנינו לשר הפנים אשר הראה התעניינות יוצאת-מן-הכלל בענין המים, אביקשנו את עזרתו, שאם אפשר לאבטל את כספי האמיסיה, בוודאי אחרי החגים. ביקשנו להרשות לנו למשך כבר על חשבון הכספים שלנו, ששר האוצר יטליץ לפני הבנקים שיתנו לנו מקדמות על חשבון האמיסיה כדי שנוכל להתחיל בעבודה באוגוסט. יש יכולת טכנית, וגם טסטמנט הדרך הכספית להגשים את ענין המים, כי עומדת טכנה שנשאר בלי מים. אצינו יודע מהי טטרת הישיבה הזאת. אני מבין שכל הפרובלימות של הממשל ידונו כאן, ואנו מבקשים שוועדת הפנים תעזור לשר הפנים במאמציו על-מנת שנוכל לגשת מיד לעבודה כדי שהשאלה תסצא את פתרונה.

יהיה לנו כנראה דין-ודברים בענין ויסות חלוקת המים. כל התכנית לפיה נקבל מים מהטעיינות בחורף ובצמט בקיץ, אולי יש לכך הצדקה מעשית ומיאורטית שאלה הם החודשים הדרושים לנגב וכו', ויש אולי תאוריה לפיה, אם ניתן בחורף לבארות לינוק, ע"כ אנו מקילים עליהן - אבל ברור שיהיה לנו עוד דין-ודברים גם במקודה זו, ונצטרך עוד לדרוש מטינהל המים שתל-אביב תוכל ליהנות מהמים הללו של הירקון גם בחודשים הקשים של יולי-אוגוסט, שאלה אינם החודשים הקשים דוקא לנגב.

סדר שושני:

בקשרי אפוא מאת הוועדה הסלצה ועזרה כדי שנוכל להתחיל בהגשמת התכנית. ביהלתי גם סוף עם אנשי "מקורות", ומחר תינתן תיקים הישיבה המסכמת בינינו, אשר תקבע גם את דרכי השותפות ע"י יצירת חברה או בדרך אחרת כלשהי, בענין הקו מבני-ברק ועד המעיינות, ואני מקווה שיש הבנה הדדית והדבר יסתדר בכי-טוב.

סדר אגרוני:

אני מבין שהדיון בוועדת הפנים בא כתוצאה מהצעה לסדר-היום, אני מוסך לומר בשם שר הפנים שכל מעיניו היו להביא את המעיינות לתל-אביב, ובכל הניכוח הנדון שנתעורר היתה לפניו מטרה אחת להביא לידי כך שתל-אביב תקבל בהקדם האפשרי טיס טן הירקון, ולא תצטרך להישען על הבטחות הסליחות והולכות בקצב מהיר, ואם באוגוסט 1957 נוכל לפתוח ברז במל-אביב ולקבל טיס מהירקון - ח"ל שהעבודה לא היתה לבטלה.

אשר לענין הטיסון: - האטיסייה, כפי ששמענו ממל שושני, מתקדמים בצעדים מהירים. אמש השליטה ועדת הכספים את הדיון בתכנית שתונח היום על שולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית. כל המספכים הדרושים להכנסת האטיסייה בשוק הכספים יצטרפו בסוף חודש זה. המוסף עם הבנקים כבר הול, והאטיסייה תצא לשוק קצת לפני ספטמבר, ואנו רוצים לצאת ב-10 מיליון ל"י כדי לא להביא לידי חיכואים עם האטיסייה של משרד המסחר והתעשייה. בכל אופן, הסכום הדרוש לעיריית תל-אביב כדי להפיק את הצינור של 48 מבני-ברק לגבעת ארלוזורוב, אשר נחשב כנכס מיוחד של איגוד הערים, וכן ההסך מגבעת ארלוזורוב לצפון תל-אביב, הוא כ-3,2 מיליון ל"י ביחד עם הברליכה, לא יהיה מחסור בכספים. אבל בינתיים, כדי לאפשר לעיריית תל-אביב להתחיל סיד בעבודה, הזמנת הצינורות והנחתם, עשה שר הפנים את המאמצים האפשריים כדי להטעין לעיריית תל-אביב מקדמה על חשבון האטיסייה בסכום שיספיק לה לעשות את הפעולות הראשונות. אני מקווה שבעוד ימים אחדים נוכל לומר משהו לעירייה על הכספים הללו.

מתוך דברי שר וינר ברור שהצינור הארצי בקוטר של 71 צול, שהבריכה בראש-העין לבני-ברק ומשם, כשהוא יורד דרומה, יטפס גם את תל-אביב וגם את הצינור הארצי, והוא העלה את השאלה שבעוד ארבע שנים, כשיבואו המים מהירדן, תעמוד בפני עיריית תל-אביב השאלה אם היא רוצה לקבל את כל הצינור או תמשיך בשותפות עליו. על כך אפשר יהיה לדון בשלב מאוחר יותר, ואז נצטרך לדבר על כך.

בעיית ויסות המים, כלומר: חלוקת המים ושילוב החלוקה ממעיינות הירקון עם החלוקה לפי חוסי הקיץ והחורף: - דבר זה ייעשה ע"י רשות משותפת של עיריית תל-אביב ו"מקורות", והיא גם תחשב את מחיר המים שבתוכו יכלול השימוש בצינור הזה של 71 צול, שהוא כולו רכוש של "מקורות". ברור שהחלק השני של הצינור, בקוטר של 48 צול, מבני-ברק ועד ארלוזורוב, יהיה רכושן של העיריות, קל וחומר מארלוזורוב ועד למרכז העיר, שיהיה בבעלותה המוחלטת של עיריית תל-אביב.

יש לי הרגשה בעימה, כנציגו של השר, לשמוע שיש הסכמה כוללת על הבעלות בניצורות, אופן חלוקת המים והפרוצדורה לקביעת המחיר, וגם בטעם הקיים אפשר לראות את המקורות, ואין לי אלא לברך שהפעולה תצא לפועל מהר, ואנו מצדנו נעשה הכל על-מנת שהפעולה תצא לפועל מהר.

סדר נוימן:

מינהל המים עמד כל הזמן לדמיון מלא שעסק בדבר, וקשה להפריז בערכו של הענין, ולכן אני מברך על מה ששמעתי שעומדים לסיים את הפרשה.

אני חושב שטר וינר תיאיר את הצרה וגם את הסיכויים, שילוב המפעל הזה בטסק המים הארצי עם הבטחת הדרוש לעיר עצמה. ברור שהעיר רשאית לקבל בכל התנאים את מנת המים שלה, גם אם יהיה הדבר בתוך תכנית של שילוב כלשהו. עכ"פ, למי-שתיה יש ראשונות תמיד.

טר גויטן:

אחת הבעיות החמורות היא ענין טורדי הטיים. ואני בטוח שהעירייה תשתף פעולה בעבודה קשה זו. אבל גם נביא לרציונליזציה של השימוש בטיים, ברור שכל הדאגה המתמדת להטפת טיים תשאר, אבל חגרי הורעה יינם פטורים מלרמות את השאלה הזאת בטענה כללית ארצית ושל כלל האוכלוסיה בטדינה הזאת, אינני רוצה להצביע עכשיו על שאלות שעמדו ואינן עומדות עוד, עלינו לברך על הכמעט-טוב-גיד ונשמח באמת אם העבודה תתחיל באוגוסט-ספטמבר, האוצר היה מוכן עוד לפני שהוכרזה האסימיה לעזור לנו בהשגת קרדיט על-טנת שהעירייה תוכל להתחיל ב-48 צול. אם הטיים יהיו בשערי העיר בקיץ הבא - קשה להפריז בערך הדבר.

בכל זאת אין ההסכם בין עיריית תל-אביב ו"מקורות" רק הסכם בין שני צדדים. הוא הסכם בין עיריית תל-אביב ובין הממשלה המייצגת את כל המדינה, והממשלה אין פירושה משרד אחד בלבד, אלא הכנסת כולה החייבת לזכור שהטיים בטדינה הזאת הם מצרך נדיר ויקר, ואין אף כוון מחשבה אחד בכנסת היכול לשכוח לרגע אחד שאין אף ספר או עיר הרשאים לראות עצמם ואת בעיותיהם בלבד. אני יודע שהדבר הזה משותף לכל חלקי האוכלוסיה, הפחד מפני השותפים לטיים. פחד זה הוא טבעי בכל מקום בו הוא טופיע. ולכן אני אומר; שמעו מפני טר וינר את הטעם, לפיו יש אפשרות לפתח את הטפעל הזה בכל כיוון רצוי, גם להניח צינור מקביל של 48 צול בהביע הטועד בעוד שנים אחדות. נראה לי שהיום לא יציע זאת מי, גם טעם שהאמצעים אופרטים משהו. אבל יול להיות שיונח עוד צינור מקביל של 48, מקביל לזה של ה-71 צול, בטועד טן הטועדים. גם אם יקום הדבר הזה בעוד 5-6 שנים, החשבון אז לא יהיה טה יכולה להרשות לעצמה העיר תל-אביב או המדינה, אלא טה דרוש לארץ כולה. הכנסת תצטרך בטשך שנה או שנתיים לעסוק גם בטעלה זו; כיצד לחלק את טעם הטיים שיש לנו בצורה שכל אחד יוכל לחיות גם במרחק של 100 ק"מ מתל-אביב דרוסה.

אלה הם הדברים הידועים לכל. אני מברך על הסותפות הזאת בצינור כפי ששמענו. אבל אין שותפות זו יכולה להיות הסכם בין חברת "מקורות" והעירייה. לאחר שהכנסת תשב שנתיים על הטדוכה, היא חייבת להתחיל כך או אחרת, אם באמת דרושים 48 צול לתל-אביב ולא אכפת לה כל היתר, או שיש למדינה הגיון כלשהו בכך.

אני חושב שאין אנו רשאים לשכוח את האלמנט הזה. אינני רוצה לומר שום דבר נגד ההסכם כיום. אבל השאלות בענין זה צריכות להשאר פתוחות להחלטתו של מי שיהיה מיופה-כוח ע"י הכנסת. הטיים יקריט בעיר לא פחות מבכפר. ההסכם בין "מקורות" ובין עיריית תל-אביב הוא ענין הדורש סיגים כאלה שאפשר יהיה תוך שנתיים או שש שנים להתחיל טחדש.

שנית, העיר תל-אביב היא טשק טים עצום, היתה ותהיה. אני מבין שיש לתל-אביב אוטונומיה, וחייבת להיות אוטונומיה בלתי טוגבלת. אני מבורר שעיריית תל-אביב חייבת לקבל עצה שטשק הטיים שלה יהיה גוף מבודגן בטעגרת אוטונומית. טשק הטיים צריך להיות שלמות כלכלית ונדמיניסטרטיבית בתוך העיר, והכנסות הטיים צריכות להשתייך לטשק הטיים בלבד. נדמה לי שכל מי שמכיר את הטעם בתל-אביב וגם בטקוטות אחרים חייב ללמוד שההטקעות לטיים הולכות וגדלות, ואסור שההכנסות טן הטיים ילכו לדברים אחרים. אולי רצוי להיפך. רק אז יוכל טשק הטיים של העיר להיות טסודר, וגם טשק הטיים של המדינה, טתוך התחשבות במושביט בכל טקום ומקום.

מינהל הטיים מוכן לסייע בכל הטובנים, ככל שעיריית תל-אביב רוצה. אנו רק רוצים שתראו בנו שותף ויועץ, ולא שוטר.

טר ארליין:

אני מבקש רק להוסיף פרט אחד על טה שאמר טר שושני. הוא הצביע על תקציבה של עיריית תל-אביב לעבודות אלה בגובה של 3,2 מיליון ל"י. יש להוסיף לכך את הקו המחבר מהצינור של 71 צול עד לבריכות ארלוזורוב, הוצאות הטוערכות ב-700-750 ל"י. להוצאה הזאת יהיו שותפים, אבל עיקר הנטל יפול על תל-אביב. נוסף לכך תצטרך תל-אביב כטובן להוסיף רשת פנימית כדי לקבל את הטיים. אטנם אין הדבר הזה הכרחי מיד, אבל צריך יהיה לעשות זאת בעתיד הקרוב.

א.ב.

ישיבת ועדת הפנים
24.7.56

סר ארליך:

והערה שביה: תל-אביב עסדה על סבי דברים יהודיים:
(א) שהיה זכאית לקבל טים ממעיינות דאט-העין; (ב) שאיבה סוכנה לקנות טים. על דקע זה היה הויכות עם "סקורות" עכשיו נמצאה הנוחה של שותפות בהפעלה, וזנני טקבל את הברכות של סר נוימן כמפרעה על הסכם טיש סילוניים שנביע אליו. אבל אין לומר שהוא כבר קיים, כי אין מצו מטפלים בבעיות ערטילאיות אלא בעניינים טחשיים.

סר וינר:

אני רוצה להדגיש טוב/ תקטר בין הטפול המרכזי ש"סקורות" מקימה ובין הפעולות שגוש דן צריך לעשות. אין כל ערך אם תל-אביב לא תוכל לחלק את הטיים בתוך תל-אביב. הפעלת הראטובה ב-1 באוגוסט תלויה בביצוע פחות או יותר מלא של החלק של תל-אביב. בשיחה עם סר שושני פורטנו מה מה-3,2 מיליון דרוס עד האחד באוגוסט. עד אז צריך יהיה להגשים 2,25 מיליון, והיתר - מתקציב הבא. אבל בלי ההסקעה הזאת לא יהיו טים, וצריך להיות ברור במה האססה אם לא יהיו. היות ולא ברור היכן הנקודה הנוחה ביותר להספקת הטיים לגוש, הדי לדעתנו היא על-יד הבריכות. "סקורות" הציעה שזה יהיה חלק של טפעל הטיים הארצי והיה תמסן זאת. אין זה קובע טום דבר לצני השותפות. הקטע שדיבר עליו סר ארליך, של ה-750 אלף ל"י, אם הדבר יותר בוח לעיר זאם אין לה קטיים פנימיים, קיימת אפשרות להקטין את ההסקעה הדרושה לעיר ב-750 אלף ל"י ולהשאיר זאת על 3,25 מיליון.

סר שושני:

בהצעתי על ה-3,2 מיליון קיבלתי את ההצעה ש"סקורות" תמסן את ה-750 אלף ל"י, בתוך הלוואה לעיר. ~~עכ"פ, אינני דואג ל-3/4 מיליון אלו ש"סקורות" סוכנה למסנן. הדאגה היא ל-3,2 מיליון, וזאת אפשר יהיה לפתור ע"י האמיסיה.~~

היור י. ריפתין:

אני טורה טאד לכל המזומנים על האינפורמציה שסדרו לנו. הכנסת תצטרך עוד לדון לא פעם בבעיות הטיים, ויהיה עלינו לראות את הבעיה מצדדים שונים. אינני סבור שהכנסת צריכה כאן להתערב בטחלוקת כלשהי.

מטום כך אני חושב שעלינו לקבל בטלב זה החלטה כללית טאד היכולה לאחד את כל הוועדה:

"א) הוועדה מביעה תקווה שטיים הקרובים ביותר יושג הסכם סופי בכל הנוגע למפעל אספקת הטיים לתל-אביב;

ב) הוועדה פונה לכל הגורמים הנוגעים בדבר לעשות כל טאטף להחטת ביצוע המפעל."

אם ייווצר מצב שיהיה צורך בהתערבות מצד הוועדה עפ"י סמכות מצד הכנסת - אני אינני נוטה לכך. אינני חושב שגופים כמו "סקורות" צריכים לעמוד תחת לחץ ביקורת מצד ועדה של הכנסת.

י. רוקח:

ברצוני לתת מספר עצות לעיריית תל-אביב ול"סקורות" דאשית, אני מציע לעירייה שלא תקיים איגוד ערים נפרד, אלא תחבר את איגוד הערים הזה לאיגוד לענייני ביוב. שנית, אני חושב שהוועדה צריכה להמליץ לפני העירייה שתזרז את הכנסת סודדי-הטיים לעיר, מטום שלא ייתכן שזימצאו בעיר אנשים שיאזדרו את עצמם בימי חטטין ע"י טטפונות של טים בדירות. שלישית, אני ממליץ בפני העירייה שלא תפורר את המלווה שלה, ושתקדיש אנתו כולו לטיים ולביוב ולא תכניס לענין זה בתי-ספר וכו'. יש לכם די כסף בשביל בתי-ספר. המלווה הזה, לפי רוח הדיון שהיה בכנסת, כוון לטיים ולביוב. אם גותבים הלוואה חד-פעמית גדולה כזאת, היא צריכה להיות טועדת להסקעות גדולות, ויש להשלים את המפעל הזה ולא לפזר את המלוח.

אני מבקש שהוועדה תרשום לפנייה ששמעה את דברי נציגי "סקורות" שערומה לחגום עם עיריית תל-טבעז על הסכם בענין הפעלה ששותפת של הקו סקורות הירקון ועד לקו העירוני, ושהיה מקציבה 100 אלף לירות סטליות לפעולה זו.

ישיבת ועדת הפנים
24.7.56

ח. לנדמן: יש לקבוע בשמחה שהעבודה מתחילה, כל צד מתחיל לעשות את שלו. עדיין לא ידוע היכן יתחילו סיי-הסריבה, אבל מבין את מגמתה של עיריית תל-אביב הסדרבה להיסצא תחת שום של טישהו בענין סחירי המים, ובפרט שה"טישהו" הזה איננו רשות ממלכתית בישראל. עדיין לא הגענו לפצב שהמדינה תהיה קובעת את החישובים למיניהם, ושלפניה חייבת רשות מקומית להיכנע.

מר ברימן: זוהי הצעת החוק.

ח. לנדמן: אבל כיום אין המצב כזה. כיום קובעת זאת "מקורות". והעיריה תבעה אפוא לעצמה זכות להיות לפחות שותף, אם לא הבעל, מאחר שהיא הצרכן העיקרי של אותו קו. אבל מצטער שהענין הזה לא הסתיים עד היום, בעיקר כשקיים הרצון הטוב ומסתמנת הבנה. למה אפוא לסחוב את העניין? "מקורות" עדיין אינה יודעת על שום הסתמנות של הסכם. מר וינר חושב שעם רצון טוב הדרך סלולה. לכן, עיריית תל-אביב, החישו את הענין, ואם הוא לא יסתיים - צריך להיות מוכב שוב לפנינו לכאן.

א. עבאס: טוב שמסתמנת הבנה. חבר הכנסת לנדמן סיבן לתוך הענין הזה גם את טעמה של "מקורות". ואני גם כן רוצה להגניב טשהו דרך-אגב: "מקורות", כמפעל המים, צריכה לדאוג לכל מעורר הדרך. אבל אני מוכן לקבל את הצעתו של מר דוקא. אין ספק שיש בזכוז מים בתל-אביב, וצריך אחת ולתמיד לבצע את המטנה הזו של סודרי-המים. אני מוכן להצטרף לבקשה ולסיכום-הביניים של היו"ר, ואם יהיה הכרח - נוכל להתכנס שנית. אני שמח מאד על הודעתו של מר שושני על המעבייכות של שר הפנים בענין המים.

אשר למלווה, מר דוקא רוצה לסייג אותו רק לשני דברים: למים ולביוב. אני אחד שמלה שריברו בכנסת על כך שצריך דוקא להדחיק אותו גם על בחי-ספר ועל ביעור שכונות העוני כמו השטח הגדול בפו. עם כל חשיבותם של שני הדברים שהזכיר מר דוקא עבור מזרחי תל-אביב, אינני חושב שיש לצמצם את השימוש בכל המלווה רק למים ולביוב.

י. ישעיהו: אני רוצה להציע בנוגע לסיכום הדיון שלא נדרחק יתר על המידה מהתחום הראשוני. נקודת-המוצא של הדיון הזה היתה הצעה לסדר-היום על רקע מי-ההכנה בין הצדדים הנוגעים בדבר, והיום אנו יושבים על סף הסוגמר. ולכן אני חושב שהנוסח לסיכום שהציע היו"ר קולע ומתאים מאד לסגרת הדיון כפי שהובעה בכנסת, ושום כך אין גם להכניס את ענין המודריה לסיכום, אם כי אני בהחלט סחליב אותו כשלעצמו. אנשי העיריה ישבו כאן ושטעו את הצעתו של מר דוקא, ויבינו בעצמם שהענין דוקא.

כלשכן שאין אנו צריכים להכניס לסיכום את תוכן ההסכם שעדיין איננו. כשליה ההסכם מוגמר ויבקר שאתנו להיכנס לתכנון - דיה לצרה בשעתה.

היו"ר י. ריפתין: עצותיו של חבר הכנסת דוקא יש להן משקל, גם כשאין מתקבלות כחלק מן הסיכום הפורמלי. אשר לאודרי-מים, עסקנו כבר בשאלה זו ובענין זה יש חוק. ואם החוק הזה בביצועו נתקל בקשיים ידועים - הרי זה בגלל קשיים בביצוע, מה שאינו גורע מן הצורך להגשים את החוק הזה. בענין זה אין הוועדה מוסמכת להכניס טשהו בנוסח החוק שנתקבל, ואולי נבקש פעם שתיסדר לנו אינפורמציה גם בשאלה זו, כיצד מתקדם הענין.

מר ברימן: נוכל גם להסביר לכם זאת בכתב לפני אותה ישיבה.

היו"ר י. ריפתין: חבר הכנסת דוקא דיבר גם על תחומי הפעולה של איבוד הערים. מתוך שמיצה ראשונה בראה לי הדעיון כחשוב. גם אני חושב שלא כדאי שיהיה פיצול יתיר בדברים כאלה, אבל זאת צריך לבחון.

השאלה: כיצד תשתמש עיריית תל-אביב בכספים של המיסיסה לא עמדה לדיון. זהו ענין לדיון בין עיריית תל-אביב ובין משרד הפנים, ואין אנו צריכים לעלות על שדה-מוקשים זה.

שיבת ועדת הפנים
24.7.56

היו"ר י. ריפתיין:

לגבי נוסח הסיכום, ברור שאין אנו יכולים לראות את שולחן הוועדה כשולחן הסגור וסתם בין הצדדים. אנו סבורים שהגורמים הנוגעים בדבר צריכים לפתור את השאלה ללא דיחוי. אין הכנסת נוהגת לברוח מתחריות, אבל כרוב החחריות היא על הצדדים.

הצעת: לקבל את הצעת-הסיכום של היו"ר:

- (א) הוועדה מביעה תקווה שבימים הקרובים ביותר יושב הסכם סופי בכל הנוגע למפלגת מספקת המים לתל-אביב;
- (ב) הוועדה פונה לכל הגורמים הנוגעים בדבר לעשות כל מאמץ להחשת ביצוע המפעל.

2. שונו

(א) בעיית ההחזבה

היו"ר י. ריפתיין:

בעיה זו הועברה אלינו בשעתו עפ"י שתי הצעות לסדר-היום בכנסת: (1) של הציננים-הכלליים בענין שירותי החזבה פרטיים; (2) מטעם מק"י בענין מכשירי החזבה שנטמאו בדירתו של חבר כנסת מסיעה זו. ועדת הפנים הזמינה לישיבתה את ראש הממשלה, אשר מסר הודעה לפיה בחרה הממשלה בוועדת שרים לטיפול בשאלת שירותי-מורייעין, ושיו"ר ועדת השרים יעמוד במגע עם יו"ר ועדת-השנה שתיבחר ע"י ועדת הפנים לצורך זה.

ועדת הפנים חרה בוועדת השנה שלא על יסוד קנה-סידה סיעתי אלא אישי, תוך התנגדות מצד חבר הכנסת לנדאו שראה בכך קיפוח. הוועדה לא ראתה בבחירה זו מסוים תקדים. הרלב הוועדה היה: היו"ר - ריפתיין; חברי הכנסת פרלמנטרין ודוד הכהן. ועדת-השנה היתה צריכה להביא בסוף הדיון את מסקנותיה לפני ועדת הפנים, לא את פרטי הדיונים.

ועדת השנה שמעה עדויות, שמעה את חבר הכנסת רימלט, ואת חברי הכנסת סוזנייב וסנה. היא שמעה את סר פלד ממזכירות מפ"ם שבא למסור עדות בנוגע למכשירי דומה שנטמא פעם שם, את עורך השבועון "העולם הזה" שביקש למסור עדות לפני הוועדה. כן קיימה הוועדה התייעצות בינה לבין עצמה ועם ראש הממשלה.

בסיכום קיבלה הוועדה, לאחר שיקול-דעת מקיף ומדוקדק, מסקנות פה-אחד בטענה שאיננה פסוטה והנוגעת לא רק לפגמים אלא גם לשירותים חשובים. מסקנתה של ועדת-השנה היתה: (א) הוועדה מציינת כי היו בעבר מקרים שאפשר לראותם כאילו חורגים מתחום בטחוני ישיב. הוועדה מביעה את רצונה שישמר בקפדנות העקרון של פשלת השירותים הללו בתחום הנוגע במישראל לבטחונה של מדינת-ישראל בלבד; (ב) הוועדה רשמה לפנייה את דברי ראש הממשלה שעם סיום עבודתה של ועדת השרים תימסר לוועדת השנה הודעה בנוספת.

לגבי הסעיף הראשון - אין מה להוסיף. סעיף זה מנוסח ואומר מה שרצינו לומר ואיננו אומר מה שלא רצינו לומר.

לגבי הסעיף השני, כפי שאתם מבינים, שופרת ועדת-השנה לעצמה אפשרות לחזור לדיון עוד בתוכה ועם ראש הממשלה בקשר עם הודעה בנוספת אשר ראש הממשלה התחייב למסור לפני ועדת השנה עם סיום עבודתה של ועדת השרים. אני מבין שלא פשוט לטפל בשאלה זו לפי פרוצדורה דימוקרטית רגילה. אין לי שום אפשרות למסור דו"ח מפורט, ואף הוחלט על כך מראש, כי דו"ח כזה הוא הנסקח נוסח הדוב, ועל כך לא הוחלט.

סתוך שאני רואה חשיבות ציבורית-רבה במסקנות אלו של ועדת השנה, וסתוך שאני חושב שמסקנה כזאת מביאה כבוד לחיכנו הדימוקרטיים וגם תורמת בהירות ידועה - אני סבור שהפרוצדורה היחידה הבאה בחשבון היא לומר שהוועדה מוכת ידיה על מסקנת ועדת השנה. הדבר יתפרסם בהודעה לעיתונות מטעם ועדת הפנים. אין אנו רואים אותו כסודי.

ה. לנדמן:

לענין הפרוצידורה! על מה היה בינינו הניכוח?
על עובדה אחת: אם המסקנות הללו הן מסקנות של
הוועדה כולה ועין עוררים עליהן, או שאלו מסקנות של ועדת-המסנה המובאות
לפני מליאת ועדת הפנים הרשמית לדון, לקבלן או להסתייג מהן. במקרה השני
יש לכל חבר רשות להגיש מסקנות משלו. ועדת המסנה, כפי שהוחלט, צריכה
להביא את מסקנותיה לפני מליאת הוועדה, לא לכנסת. אין הירר דרש שהמסקנות
הללו יהיו כשם הוועדה כולה. דבר כזה הוא מנוגד לתקנון, לנוהג ולמסורת
של הכנסת, ופותח פתח לשיתוק טוחלט של אפשרויות עבודתן של הוועדות.
לא ייתכן שוועדת מסנה תמנה לענין מסויים ועי"כ יצא ענין זה לחלוטין
מתחומה של מליאת הוועדה, מה גם שוועדת המסנה הורכבה כפי שהורכבה.
הוועדה צריכה לדון במסקנות ועדת המסנה, כל חבר רשאי להציע הצעות משלו,
והוועדה תחליט אילו מן ההצעות היא מקבלת. המסקנות שרוב הוועדה יסמוך
ידו עליהן - אלו יובאו לכנסת במסקנות ועדת הפנים. כל שינוי מפרוצידורה
זו פותח פתח לשיתוק הנוהג בכנסת ופוגע בטטוס הקיים.

לעצם הענין, הדיון העניני במסקנות ועדת המסנה
הוא בלתי אפשרי, משום שוועדת המסנה אינה מוכנה לגלות כל עובדות ועל
כן אין על מה לדון. נשמרת אפוא בעיית הערכת הפרובלימה, וכל אחד רשאי
להעריך זאת כפי שהוא טבין.

ש. פרלשטיין:

כל הענין הזה הוא טיחוד בטיבו. אין הוא נכנס
למסגרת הרגילה של דברים בהם מנו מטפלים, ומראש
קבענו שגם ועדת המסנה תגיע למסקנות כלשהן - לא תביא את הנימוקים לכך
לכאן ולא תספור אינפורמציה שתאפשר לחברי הוועדה לדון במסקנות. הוועדה
כולה תסכימה מראש שהפרוצידורה בענין זה תהיה שונה מהמקובל. בדרך-כלל
כשוועדת-מסנה מביאה טיכום פה-אחד, הוועדה רואה אותו כטיכומה של מליאת
הוועדה. (ח. לנדמן: כשאין עוררים על ועדת-המסנה עצמה).

מצד כל שלושת חברי הוועדה שהיוו את ועדת

המסנה הושמעו הערות שונות בעת הדיונים, אבל לא יכולנו להגיע לשום
טיכום משותף, ואפילו לא להצעות רוב ומיעוט. היו הצעות שונות שכל חבר
הביא מנקודת-ראותו הוא. לא יכולנו להביאן אפילו כהחלטה פנימית, ולכן
החלטנו להעביר את הפרוטוקול עם הצעותיו של כל חבר לידיעת ראש הממשלה
אשר יסיק מהן מסקנות.

לדעתי, ללא ידיעת הפרטים שהובאו לפנינו,
אין אני חושב שטישהו במליאת הוועדה יוכל להציע הצעות-מסקנות. בתחילה
היה ניכוח גם בכלל צריכה ועדה של הכנסת לתת גושפנקא של פרסום ברבים
לעובדה שקיים בכלל שירות סודיעין. ועדת המסנה קובעת, מאחד שהוכחות
טוחלטות לא היו, שנראה לה שהתמסו בשירות הזה לצרכים שלא היה נועד
להם, ולכן אנו מביעים את משאלתנו שהדברים הללו לא יישנו ושהשירות
הזה יטפל רק בשטח החינוכי שאין חולקים עליו. אם חבר הכנסת לנדמן יעמוד
בכל זאת על דעתו - אולי נובל לומר דבר אחד: שוועדת המסנה החליטה
מה שהחליטה והחליטה לפרסם את החלטתה, מבלי שביקשה ממליאת הוועדה תאשר
זאת.

ח. לנדמן:

אבל הענין הועבר למליאת הוועדה.

ש. פרלשטיין:

אבל אתם העברתם את המסקנות אלינו.

ח. לנדמן:

לא. אתם הייתם צריכים להביא לנו את המסקנות.
ועדת מסנה בשביל הכנסת איננה גורם מחייב, ייתכן
שיש לי שירות ידיעות פרטי משלי, וחקרתי בענין. האם אני רשאי במקרה כזה
להפעיל חקירה משלי ולהשיג על מסקנות ועדת-המסנה?

היו"ר י. ריפתין:

חבר הכנסת פרלשטיין אמר שראינו דברים שאינם
בסדר. אנו ראינו כהכרח שלמדינת-ישראל יהיו
שירותים כאלה וועדת-המסנה עבדה לא על יסוד יחס עויין כלפי מותם שירותים
אלא מתוך הערכה שלבטחונה של מדינת-ישראל הכרחי שיהיו לה שירותים מסוג
זה. מתוך כך דיברנו גם על התקלות של שירותים אלה לא כעל תקלות של
שירותים עויינים אלא על תקלות של שירותים שלנו, שירותים הכרחיים. יחד
עם זאת לא נמנענו מביקורת מטויימת שמכסימום האחריות מפי פנים זכלפי

א.ב.

ישיבת ועדת הפנים
24.7.56

היו"ר י. ריפתין:

הו"ך מאפשר. ועדת הפנים איננה פועלת במלל ריק, ויודעת שפירוט אותה החלטה צנועה שלנו איננו טוב, ואף באותו פרטום שאנו מציעים איננו יודעים אם איננו עוברים בבול סותר כלשהו, ולא טשום שאין צורך לתקן באומץ-לב כל מה שדורש תיקון.

ועדת-המסנה הזאת היא חלק של מסקנה שקיבלה ועדת הפנים ואשר הונחה על שולחן הכנסת. יחד עם זאת אני מציע לחבר הכנסת לנדאו פשרה שאני חושב אותה כהוגנת: שנצביע כאן בעד זנגד המסקנות, ואינני מתנגד שהדבר הזה יפורסם. לא ייתכן שחבר הכנסת לנדאו ינסה מסקנה על יסוד חומר שאיננו מכיר.

ח. לנדאו:
כשם שאתם ניסחתם מסקנה על יסוד חומר שלי לא ניתן לגשת אליו. אם אנצביע נגד המסקנה של היו"ר, יתפרש הדבר שאני נגד הוקעת הפגמים הללו, כלומר: אני חושב שמשירי ההאזנה הם בסדר גמור.

היו"ר י. ריפתין:
יש לך דרכים שונות לפרסם את דעתך כפי שאתה רוצה, בעתונים וכו'.

ח. לנדאו:
לפרט שהוועדה קיבלה החלטה לדון כאן על מסקנות ועדת המסנה, אתם מציעים שלא לדון בהן עכשיו.

היו"ר י. ריפתין:
אתה אינך היחיד הבלתי-מרוצה מהמסקנה הזאת. אני סוכן לעכב אותה.

ח. לנדאו:
אסור לך לעכב זאת. הכנסת העבירה אלינו פשהו, וצריך להחזיר אליה את הענין. אני אנצביע בעד או נגד הצעה שלכם, ואתם תצביעו בעד או נגד הצעה, ושנינו נביא את הצעותינו לפליאת הכנסת, הצעות רוב וסיעוט. קיימת פרוצדורה סחייבת, ואני מתנגד לכל סטייה.

היו"ר י. ריפתין:
אולי אתה יכול לומר לי מה היא הצעתך, כדי שנדע במה הטדובר?

ח. לנדאו:
אני מדבר עכשיו על העקרון ולא על עצם ההחלטה.

היו"ר י. ריפתין:
מבחינה סטטיסטית אולי יש לי ענין בהסתייגות שלך. מבחינת המטלה יש לי אולי ענין שההחלטה הזאת תקבל בתוספת הסתייגותך. אל תחשוב שהענין פשוט כל-כך כפי שנראה לך. הדברים הם עדינים, דברים שצריך לפרסם, ואני מבקש מפוא לדעת מהי הצעתך.

ח. לנדאו:
עדיין אין לי הצעה. אני מבקש רשות להציע הצעה כשאגיע לכך.

י. שופמן:
הבעיה איננה אם אנו מסכימים לניסוח ההצעות של ועדת המסנה או לא. הבעיה היא: במקרה שנבחרה ועדת-מסנה לענין סטטיים, האם יש רשות לחברי ועדה שאינם חברי ועדת המסנה להגיש החלטה בנוסח אחר או לא? לאחר שנחליט בענין עקרוני זה, ייתכן שנחליט שאנו מסכימים לנוסח הסיכום של היו"ר.

היו"ר י. ריפתין:
אינני מערער אף לרגע על הרשות העקרונית של חברי ועדה להגיש הסתייגות או לבקר דו"ח של ועדת מסנה בדרך זו או אחרת. במקרה זה אני פונה בבקשה לחברי הוועדה.

ח. לנדאו:
לכך איננו מתנגדים. נשקול מפוא עד אחרי-הצהרים, ואז נחליט אם נביא הצעה אחרת או לא.

א.ב.ג.

ישיבת ועדת הפנים
24.7.56

היו"ר י. ריפתין:

הייתי רוצה להעמיד עכשיו את מסקנות ועדת המסנה להצבעה, ולא לחכות עד אחרי-הצהרים. אני מוכן להטמין עתה מספר דקות עד שחברי הכנסת לנדאו וסופמן יתייעצו ביניהם ויחליטו בעניין. (חברי הכנסת לנדאו וסופמן יוצאים לחצרות)

י. יטעיהו:

אם תהיה הצעת מיעוט, מציע אני שלא לקבל את הצעת הרוב כפי שנוסחה, אלא נוסח מתום: ועדת הפנים קיבלה את מסקנות ועדת המסנה, ומבלי לפרס את המסקנות.

ח. לנדאו:

אני מבקש שפרוטוקול יירשם בגופן ברור שאין כל מקום ושלא יהיה כל מקום לפרוצידורה מסונה שניסו להציע לוועדה הזאת בקשר לבעיית ההאזנה, ואשר בסופו של דבר לא נחקלה ע"י הוועדה, פרוצידורה שלפיה חלק של הוועדה קיבל מסקנות סבלי שתינתן אפשרות ולו אף לחבר אחר של הוועדה להביע את דעתו ולמסור אותה לכנסת, בבעיה שנמסרה ע"י הכנסת. אולם מצדנו מציעים מצדנו כל הצעה אחרת לעומת מסקנות ועדת המסנה שנותן הניחה ועדת המסנה על שולחן הוועדה להחליט הוועדה כולה.

י. סופמן:

אולי כדאי בכל זאת להגדיר לאיזו ועדת שרים הכוונה במסקנות.

היו"ר י. ריפתין:

בשעתו, כשראש הממשלה השתתף בישיבת ועדת הפנים, הוא הסביר שבנכחה ועדת שרים לענין זה, והענין ברור. אשר לנוסח של הסעיף השני, הוא היה שנוי בוויכוח ביני וביין ראש הממשלה, ובסופו של דבר הוחלט כפי שהוחלט.

ח. גולד:

הוועדה קיבלה לתש"ת-ל"ב את מסקנות ועדת המסנה בהרכב: י. ריפתין - יו"ר; חברי הכנסת דוד הכהן וש. פרלשטיין, כדלקמן:
(א) הוועדה מציינת כי היו בעבר מקרים שאפשר לראותם כאילו חורגים מתחום בטחוני ישר. הוועדה מביעה את רצונה שיישמר בקפדנות העקרון של פעולת השירותים הללו בתחום הנוגע בסיודין לבטחונה של מדינת-ישראל בלבד;
(ב) הוועדה דשטה לפנייה את דברי ראש הממשלה שעם סיום עבודתה של ועדת השרים, תימסר לוועדת-המסנה הודעה נוספת.

(ב) בעיית השטפונות

היו"ר י. ריפתין:

לפני זמן רב לסדי העבירה הכנסת לוועדת הפנים את הטיפול בבעיית השטפונות. ועדת הפנים עסקה בשאלה זו, והניחה את מסקנותיה גם בסעיף זה על שולחן הכנסת. אחת המסקנות היא שהוועדה תשטע הודעה נוספת. סאולו זמן נמסרו שתי הודעות, ובישיבה האחרונה נמסר שר הפנים עוד הודעה נוספת, והבטיח שסיד עם התגלש עבודת הכנסת, מאחר שמוקפת ייעוץ נעשה בינטשרדית לטיפול בשאלה, תימסר עוד הודעה. אני חושב שמכחינה פרוצידורה היא אני בפני.

אני מציע אפוא שנסכם בכך שנודיע למשרד הפנים שהוועדה הביעה שוב בישיבתה האחרונה את דאגתה למצב השטפונות, ואם יהיה לחברי הוועדה חומר בענין - ימציאו אותו בכתב בזמן הפגרה. אם משרד הפנים ירצה לכנס את הוועדה בזמן זה, תהיה הוועדה מוכנה לכך, או שמיד לאחר הפגרה תימסר סקירה ע"י השר, ובכך אני מציע לראות את עבודת הוועדה מבחינה פורמלית כגמורה.

י. יטעיהו:

אני מציע לושר שהוועדה שטעה כפי שר הפנים שנעשו מאמצים להקטת הוועדה הבינטשרדית אשר תשקוד על תקנה. הטקטיות הצפויים לשטפונות. מסקנות הוועדה והפעולות שייעשו בחודשים הקרובים יישטעו ע"י ועדת הפנים בראשית חידוש עבודתה של הכנסת, או אם יירשם דבר - קודם לכן.

ישיבת ועדת הפנים
24.7.56

ח. לנדאו: עובדה היא שלא נעשה הסנה בענין זה שום דבר. איחרו את המועד לחלוטין. גם אם יתחילו כעת בפעולה - יתחילו בראש וראשונה בתכנונים הראשוניים. הטרסטר בהודעתו האחרונה שרק עכשיו עומדים להרכיב ועדה בינאסטרית שתתחיל לטפל בעניינים כלוטרן לא על ביצוע מדובר, כי קודם-כל על תכנון, והוא תכנון גדול. ואני טוען שאחריות רבה וחמורה רובצת על הממשלה.

ההחלטות שקיבלנו בענין זה בשעתו היו: חברי הוועדה הציעו הצעות שונות לתיקון המצב. שר הפנים הבטיח לבחון אותן ולמסור דו"ח נוסף לוועדה, אשר תדון, ביחד עם נציגי העיריות, בשאלת נזקי השטפונות ביסודה. דיון זה לא התקיים. מה הביא שר הפנים לכאן, פרט לענין חלוקת 200 אלף הלירות? שום דבר, והוא עיקר השאלה היה מניעת נזקי השטפונות בעתיד.

היו"ר י. ריפתין: הוועדה הביחה את מסקנותיה על שולחן הכנסת. הוועדה איננה מסשלה.

ח. לנדאו: ההחלטה הייתה שהוועדה תחזור לדון כעבור זמן בשאלת ביצוע התכניות. שר הפנים אמר שיבוא לישיבת הוועדה - ולא בא, והוא רוצה להתחמק מאחריות שהוטלה עליו ע"י ועדת הפנים.

היו"ר י. ריפתין: העובדות הן: הכנסת העבירה בשעתו את השאלה לוועדה. הוועדה דנה בשאלה, והניחה מסקנות על שולחן הכנסת. בכך מסיימת ועדה את תפקידה הטובל. כי ביצוע המסקנות אינו מוטל על הוועדה, גם לא פיקוח על ביצוע המסקנות. לשם כך קיימת הממשלה. אבל הוועדה החליטה להיות בקודם העובדים ולשמוע על המצב סקירות נוספות. בשעתו עמדה השאלה אם לשמוע גופים נוספים בענין זה - והוחלט בשלילה. שר הפנים מסר סקירה נוספת. איש לא דרש באותה הזדמנות שום דבר נוסף.

ח. לנדאו: אני מודיע שהדו"ח שביקשנו מהשר בפברואר לא הובא.

היו"ר י. ריפתין: נוסף לכך, לפני שבוע ימים מסר השר אינפורמציה על מהלך העניינים. אני מביין שהאינפורמציה הזאת איננה מספקת את חבר הכנסת לנדאו. אבל אני חוזר ואומר: הוועדה איננה מסשלה ולא ועד טבקר את פעולות הממשלה. האינפורמציה נמסרה. חבר הכנסת ישימו הצע כמון הצעה, ואני מעמיד אותה להצבעה. ההצעה נוסרת: "בעקבות הדו"ח שסר שר הפנים וישיבה האחרונה בענין הקמת הוועדה הבינאסטרית לטיפול בענין זה - מעוניינת הוועדה לשמוע בהקדם האינפורמציה על פעולת הוועדה הזאת, כפי שהובטח ע"י שר הפנים". אינני מקבל את הטענה ששר הפנים מסתמט. אתה יכול לוטר עליו מה שאתה רוצה, אבל הוא ההיפך הגמור מסתמט.

ח. לנדאו: אני מציע: "הוועדה קובעת כי שר הפנים לא מילא את אשר הוטל עליו בהחלטת הוועדה מיום 13.12.55, לא קידם ולא דאג לתכנון ולביצוע מפעלים אשר ימנעו את הישנות השטפונות ונזקיהם. הוועדה תובעת מן השר לגשת לפעולה מיידיה, וללא דיחוי, אם כי המועד כבר מאוחר".

היו"ר י. ריפתין: זהו נושא חדש. אתה יכול להציע הכנסת הצעה לסדר היום על יחסה של הממשלה. הענין נסתיים בוועדה.

ח. לנדאו: אני מציע זאת בוועדה. הענין לא נסתיים, הוא נשאר פתוח. אם בירכנו בשעתו את השר על פעולותיו בקשר עם השטפונות - אפשר גם לוטר שהוא לא היה בסדר.

היו"ר י. ריפתין: אין זה מתפקידה של הוועדה לפקח על ביצוע המסקנות.

ישיבת ועדת הפנים
24.7.56

י. שופטון:

בהחלטה ובסיכום היה כתוב שעוד נחזור לענין ושאר הפנים יופיע וימסור מה נעשה בענין זה. ההחלטה שהציע חבר הכנסת לנדאו היא לסיום פעולת הוועדה למושב זה של הכנסת, וקובעת שבמושב הזה של הכנסת שר הפנים לא מלא מה שהוועדה ביקשה. אין זה נושא חדש, אלא, מאחר שיו"ר הוועדה רוצה שישאר שולחן חלק לקראת הפגרה, יש לציין זאת, או שאין גם מקום להחלטתו של חבר הכנסת ישעיהו.

היו"ר י. ריפתינו:

אני חושב שבחיינה פרוצידורלית אני צודק, אינני יכול להצביע הצעה כזאת ללא נוכחותו של שר הפנים, יכול להיות שהשר היה מוסר ביאורים מסכמים. זוהי הצעת אג-אסון לשר, ואני מוכן שלא לקבל שום החלטות, ואני מודיע שאבוא בדברים עם השר, אססור לו גם על הצעתו של חבר הכנסת ישעיהו וגם על זו של חבר הכנסת לנדאו, ויחד עם זאת אני מודיע שבתור יו"ר אדאג לכך שהענין הזה של השטפונות, כהדסננות הראשונה, ימצא את מקומו שוב בוועדה ברגע שאפשר יהיה למסור דו"ח על פעולות הוועדה הבינטשרדית, ואז תהיה לנו שוב אפשרות הוגנת לטפל בכל הבעיה.

ג) תופיק זינד

י. שופטון:

בשעתו הוטל עלי לטפל בענין חבר מועצת עיריית נצרת זיאד, אשר טשפטו טרם הסתיים ואני הייתי צריך, לעקוב אחר הדברים. התעניינתי ונססור לי שהטשפט טרם הסתיים, ואני מודיע שאני מטשיך לעקוב אחר הענין.

י. ישעיהו:

יש לי שאלה: אולי יוכל היו"ר לארגן ביטי הפגרה ספורים של חברי הוועדה למקומות שונים.

היו"ר י. ריפתינו:

מבטתי היא שלא לכנס את הוועדה ביטות הפגרה, אם כי ייתכן שיהיה הכרח בכך. אשר לספורים - בתכניתי שלושה ספורים: א) ביקורים במקומות הקדושים בארץ; ב) ספור נבתי-הסוהר; ג) ביקור ברשויות מוניציפליות: בעיר אחת כמו חיפה, בטל, שכונות וכו', או בטועצה אזורית כלשהי.

בכל סימנו את עבודת הוועדה למושב זה של הכנסת, ואני טאחל לחברים כל טוב.

(הישיבה ננעלה בשעה 11.30)